

EU:n ja Yhdysvaltojen kauppasuhte sekä komission asetusehdotukset EU:n tuontitullien ja tullikiintiöiden muokkaamiseksi

Eduskuntatunnus
E 79/2025

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

EU:n ja Yhdysvaltojen 21.8.2025 julkaistun niiden kauppasuhdetta koskevan yhteislauseman toimeenpanemiseksi komissio antoi 28.8.2025 kaksi asetusehdotusta (COM(2025) 471 final ja COM(2025) 472 final), jotka koskevat EU:n tuontitullien poistamista Yhdysvalloista olevilta teollisuustuotteilta sekä valituilta maatalous- ja kalatuotteilta, sekä EU:n tuontitullien perimisen keskeyttämistä Yhdysvalloista peräisin olevilta hummereilta ja hummerituotteilta 1.8.2025 lähtien.

Neuvoston yleisnäkemyks saatiin aikaan marraskuussa 2025. Euroopan parlamentti muodosti niin sanotun ensimmäisen käsittelyn kantansa maaliskuussa 2026.

Trilogit käynnistyivät huhtikuun puolivälissä 2026 ja alkuvaiheen hitauden jälkeen niiden käsittely etenee nyt nopeasti. Seuraavat trilogit järjestetään 19.5., jolloin on mahdollista, että asiassa löydetään yhteisymmärrys. Euroopan parlamentin täysistuntoäänestys olisi näin ollen mahdollisesti kesäkuussa. Asetusehdotusten käsittely on tarkoitus saada päätökseen ennen Euroopan kesälomakautta.

Asetusehdotuksista annettiin kiiretilanteessa ensin valtioneuvoston yhteensovitusjärjestelmässä käsitelty E-selvitys (E 79/2025 vp). Kyseisen E-selvityksen kanssa samansisältöinen U-kirjelmä on tarkoitus antaa eduskunnalle 21.5.2026. Tämän E-jatkokirjeen tarkoituksena on täydentää Suomen kantaa trilogineuvottelujen etenemisen vuoksi sekä selostaa neuvottelutilanteen kehitystä.

Suomen kanta

Seuraavat kannat on muodostettu selvityksissä E 79/2025 vp ja E 58/2023 vp sekä valtioneuvoston ajankohtaiselonteossa ulko- ja turvallisuuspoliittisen toimintaympäristön muutoksesta VNS 2/2026 vp, joissa todetaan seuraavasti:

Suomi ylläpitää ja kehittää monipuolisia yhteyksiä Yhdysvaltoihin, joka on Suomen ja Euroopan turvallisuuden kannalta keskeinen liittolainen. Transatlanttista suhdetta lähesytään omista arvoista ja intresseistä käsin keskittyen Suomen vahvuuksiin. (VNS 2/2026 vp)

Valtioneuvosto katsoo, että transatlanttisen suhteen ylläpitäminen ja vahvistaminen on Suomelle tärkeää poliittisten ja kaupallistaloudellisten suhteiden kehittämiseksi ja globaaleihin haasteisiin vastaamiseksi. Yhdysvallat on edelleen EU:n ja Suomen suurin kauppaa- ja investointikumppani EU:n ulkopuolella. (E 79/2025 vp)

Valtioneuvosto katsoo, että EU:n ja Yhdysvaltojen aikaansaama yhteislausuma kauppasuhteesta tuo osittaista vakautta kauppasuhteeseen. Valtioneuvosto esittää kuitenkin huolensa Yhdysvaltojen tullitason noususta sekä mahdollisten uusien sektorikohtaisten tullien ja kaupan rajoitusten vaikutuksista transatlanttiseen suhteeseen ja yritysten liiketoimintaympäristön ennakoitavuuteen. (E 79/2025 vp)

Valtioneuvosto huomioi, että yhteislausuma toimii ensiaskeleena kauppasuhteen kehittämisessä ja osapuolten markkinoillepääsyn parantamisessa ja pitää tärkeänä, että EU:n ja Yhdysvaltojen kauppasuhte rakennetaan kansainväliseen sääntöjärjestelmään nojaten. Valtioneuvosto katsoo, että komission asetusehdotus teollisuustuotteita sekä tiettyjä maataloustuotteita koskevien EU:n tuontitullien poistamisesta sekä tullikiintiöiden muokkaamisesta on tarkoitus tehdä etuuskohtelun pohjalta, ja tukee pitkänajan tavoitetta transatlanttisen markkinapaikan luomiseksi. Valtioneuvosto korostaa tarvetta seurata ja arvioida Yhdysvaltain kauppapolitiikan kehitystä, yhteislausuman toimeenpanoa ja eurooppalaisten yritysten markkinoillepääsyä tarkasti. Valtioneuvosto tukee asetusluonnoksen ehdotusta, että asetuksilla myönnettyjä etuja voidaan poistaa tai keskeyttää tarvittaessa. Asetuksen käsittelyssä tulisi myös selvittää mahdollisuus myöntää EU:n tullietuudet määräajaksi kaupan vapauttamista koskevan jatkotyön etenemisen arvioimiseksi ja tukemiseksi. (E 79/2025 vp)

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU tavoittelee eri tilanteissa ensisijaisesti neuvoteltuja ratkaisuja, mutta on tarvittaessa valmis myös vasta- ja tasapainottaviin toimiin tai tullietuuksien keskeyttämiseen. (E 79/2025 vp)

Valtioneuvosto katsoo, että kauppasuhteen laajuus ja tilanne vaatii aktiivista vaikuttamista. Valtioneuvosto jatkaa suomalaisyritysten intressien edistämistä ja vaikuttaa aktiivisesti markkinoillepääsyn parantamiseen EU:n ja Yhdysvaltojen neuvotteluissa sekä vienninedistämistoimin. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että jatkoneuvotteluissa pyritäisiin myös EU:n ja Yhdysvaltojen teknologiayhteistyön vahvistamiseen globaalin toimintaympäristön edistämiseksi. Valtioneuvosto tukee sääntely-yhteistyön tiivistämistä Yhdysvaltojen kanssa muun muassa taloudellisen turvallisuuden, kriittisten mineraalien ja digitaalisen kaupan osalta sekä vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevien vastavuoroisen tunnustamisen sopimusten (Mutual Recognition Agreements, MRA) katteen laajentamiseksi ja uusien MRA-sopimusten neuvottelemiseksi. Valtioneuvosto voi hyväksyä hummereiden tuontitullien keskeytystä koskevan asetusehdotuksen. (E 79/2025 vp)

Suomen turvallisuus ja hyvinvointi edellyttävät toimivaa sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää ja monenvälistä yhteistyötä. On Suomen kannalta olennaista, että maailmanjärjestys perustuu yhteisiin sääntöihin, ei vahvimman oikeuteen. (VNS 2/2026)

Sääntöpohjainen kansainvälinen järjestelmä ei ole koskaan ollut täydellinen, mutta se on silti ylivoimaisesti parempi vaihtoehto kuin maailma ilman sääntöjä. Järjestelmä on elintärkeä erityisesti pienille ja keskisuurille valtioille, mutta koko kansainvälinen yhteisö on hyötynyt sen tuomasta vakauudesta ja ennustettavuudesta. (VNS 2/2026)

Suomi korostaa avoimen, sääntöperustaisen ja vastuullisen kansainvälisen kaupan merkitystä Euroopan kilpailukyvyille. (E 58/2023 vp)

Kansainvälisten taloussuhteiden nykytilanteessa korostuu uusien markkinoiden avaamisen merkitys ja tuotantoketjujen monipuolistaminen kriisinkestävyyden vahvistamiseksi. Aiemman kantansa mukaisesti valtioneuvosto tukee jo käynnissä olevien EU:n kauppasopimusneuvotteluiden ripeää päätökseen saamista ja sopimusten voimaansaattamista (E 58/2023 vp).

Edellä esitettyjä kantoja täydennetään tällä E-jatkokirjeellä seuraavasti:

Suomi pitää tärkeänä, että EU noudattaa kansainvälisellä tasolla tekemiään sitoumuksia ja että asetusehdotukset käsitellään mahdollisimman joutuisasti demokraattisia menettelyjä noudattaen.

Pääasiallinen sisältö

Transatlanttisen kaupan tilanteesta yleisesti

EU ja Yhdysvallat saivat heinäkuun 2025 lopulla aikaan kahdenvälisen kauppasuhteiden järjestämistä koskevan ns. Turnberryn sopimuksen, josta annettiin yhteinen julkilausuma 21.8.2025. Turnberryn sopimuksessa ja yhteislausumassa on kyse oikeudellisesti sitomattomasta poliittisesta yhteisymmärryksestä. Julkilausuman tarkoituksena oli vaukuttaa transatlanttista kauppaa ja tullien tilannetta, sekä hahmotella jatkossa tehtävää yhteistyötä mm. tullien alentamisen ja sääntelyä koskevan yhteistyön osalta. Yhteislausuma sisälsi myös EU:n ostoaikeita yhdysvaltalaisien tekoöljysirujen, energiatuotteiden sekä puolustustarvikkeiden osalta sekä alustavan arvion tulevasta investoinneista. Yhteislausuman toimeenpano on keskittynyt lähinnä tulliasioihin, joskin Yhdysvallat nostaa säännöllisesti esille myös EU:n sääntelyä koskevia kysymyksiä.

Yhdysvallat on noudattanut suurimmalta osin yhteistä julkilausumaa, mutta ei kaikilta osin. Yhdysvaltojen tullipolitiikka on jatkunut ennakoimattomana ja nopeasti muuttavana.

Yhdysvallat myönsi EU:lle julkilausumassa sovitun 15 %:n maksimitullitason 7.8.2025 lähtien ns. maakohtaisissa tulleissa. Yhdysvaltojen korkein oikeus totesi tullien asettamiseen käytetyn oikeusperustan pätemättömäksi helmikuussa 2026, jonka seurauksena Yhdysvallat korvasi aiemmat tullit 10%:n lisätullilla. Lisätullit tulevat tavanomaisen tullitason päälle, joten osassa EU:n vientituotteita tullitaso nousi merkittävästikin. Lisäksi Yhdysvallat on myöntänyt julkilausuman mukaisen tullitason useimpien sektorikohtaisten tullien (kansallisen turvallisuuden suojaamiseen tarkoitettut Section 232 -toimet) osalta. Sektorikohtaisia tulleja se on ottanut käyttöön mm. autojen, bussien, metsäteollisuustuotteiden, koneiden ja laitteiden, lääkkeiden sekä tiettyjen puolijohdetuotteiden osalta. EU katsoo, että osa näistä tulleista on vastoin Turnberryn sopimusta, kuten Yhdysvaltojen teräs- ja alumiinitullit Suomelle tärkeissä koneissa ja laitteissa.

Tulliuhka säilyy edelleen, sillä Yhdysvallat tutkii parhaillaan kaupan laajentamista koskevan lain 232 pykälän nojalla tuonnin vaikutusta kansalliseen turvallisuuteen eri tuoteryhmien osalta (mm. teollisuuskoneet, suojarusteet ja lääkinnälliset laitteet, tuulivoimaturbiinit, dronit, poly-silikoni ja sen jatkojalosteet, kriittiset mineraalit). Lisäksi Yhdysvallat on käynnistänyt alkuvuonna 2026 tutkimat kauppalaain 301 pykälän perusteella

kauppakumppaneiden epäreiluista kauppakäytännöistä koskien kauppakumppaneiden teollisuuden rakenteellista ylituotantoa sekä pakkotyötä kumppanimaissa. Rakenteellista ylituotantoa koskeva tutkinta kohdistuu 16 kauppakumppaniin (ml. EU) ja pakkotyötä koskeva tutkinta 60 kauppakumppaniin, ml. EU:hun. Tutkintojen pohjalta Yhdysvallat saattaa ottaa uusia tulleja tai kaupan rajoituksia käyttöön. Sekä 301- että 232 -tutkintojen todellisena tavoitteena on todennäköisesti asettaa tullit niiden aiemmalle tasolle, eli EU:n tapauksessa pääsääntöisesti 15 %:iin.

EU:n ja Yhdysvaltojen yhteislausuman toimeenpanosta – EU:n tullialennukset

EU:n ja Yhdysvaltojen yhteislausuman toimeenpanemiseksi Euroopan komissio antoi 29.8.2025 kaksi asetusehdotusta EU:n tuontitullien poistamiseksi tai keskeyttämiseksi yhdysvaltalaistuotteilta. Neuvosto ja Euroopan parlamentti aloittivat käsittelyn ehdotusten saamisen jälkeen.

Neuvoston yleisnäkemyksessä saatiin aikaan marraskuussa 2025. Neuvosto on pitkälti komission ehdotuksen kanssa samaa mieltä, mutta ehdottaa muun muassa mahdollisten suojatoimiin johtavien menettelyiden tarkentamista sekä vahvempia velvoitteita komissiolle seurata kaupan tilannetta.

Euroopan parlamentti keskeytti oman käsittelynsä alkuvuodesta sen jälkeen kun Yhdysvallat esitti vaatimuksia Grönlantiin liittyen ja uhkasi asettaa tuontitullit kahdeksalle Euroopan maalle, ml. Suomi. Keskeytystä jatkettiin johtuen Yhdysvaltojen korkeimman oikeuden päätöksestä seuranneesta epäselvästä tilanteesta Yhdysvaltojen tullien osalta ja edelleen kun Yhdysvallat uhkasi keskeyttää kaupankäynnin Espanjan kanssa Yhdysvaltojen Iran-operaatioon liittyvien eriyneiden näkemysten vuoksi.

Euroopan parlamentti jatkoi asetusehdotusten käsittelyä sittemmin ja muodosti ns. ensimmäisen käsittelyn kantansa maaliskuun lopussa 2026. Yhdysvaltojen yhteislausuman jälkeen tekemien tullinkorotusten sekä alkuvuoden tapahtumien seurauksena Euroopan parlamentti ehdottaa laajasti muutoksia komission asetusehdotuksiin.

Euroopan parlamentti ehdottaa muun muassa Yhdysvalloille myönnettävien tullietujen myöntämisen ehdollistamista (ns. sunrise clause), tullietuuksien määräaikaistausta (ns. sunset clause), tullietujen keskeytystä koskevan mahdollisuuden vahvistamista muun muassa jos tuonti Yhdysvalloista tullietuuksien myötä kasvaisi merkittävästi (ns. suoja-lausekkeen vahvistaminen eri tavoin), sekä laajaa arviointivelvoitetta komissiolle mm. tuonnin ja viennin muutosten seuraamiseksi. Lisäksi parlamentti ehdottaa, että asetusten nojalla siirrettävän toimivallan osalta käytettäisiin säädösmuotona delegoituja säädöksiä komission ehdottamien täytäntöönpanosäädösten sijaan.

Tätä kirjoitettaessa trilogit ovat käynnissä ja ne ovat viime vaiheessa edenneet nopeasti. Neuvosto on ehdottanut etenemistapavaihtoehtoja ja pyrkinyt etsimään ratkaisuja yhteisymmärrykseen pääsemiseksi, jotta EU voisi edetä osaltaan yhteislausuman toimeenpanossa. Seuraavat trilogit järjestetään 19.5.2026. Tavoitteena on, että asetusten käsittely saataisiin päätökseen ennen Euroopan kesälomakautta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Komissio ehdottaa asetusehdotusten oikeusperustaksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 207 artiklan 2 kohtaa, joka koskee kauppapolitiikkaa. SEUT 207 artiklan 2 kohdan mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto säätävät tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen asetuksilla toimenpiteistä, joilla määritellään puitteet yhteisen kauppapolitiikan toteuttamiseksi. SEUT 207 artiklan 1 kohdassa määritellään yhteisen kauppapolitiikan soveltamisala, joka koskee muun muassa tavaroiden ja

palveluiden kauppaa sekä teollis- ja tekijänoikeuksien kaupallisia näkökohtia, suoria ulkomaisia investointeja, vientipolitiikkaa ja kaupan suojatoimenpiteitä. Asetukset hyväksyttäisiin neuvostossa määräenemmistöllä.

Valtioneuvosto pitää asetuksissa ehdotettua oikeusperustaa asianmukaisena.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentti sai ensimmäisen käsittelyn kantansa aikaan 26.3.2026. Sen sisältöä on kuvattu edellä pääasiallinen sisältö -kohdassa.

Raportöörinä toimii Kansainvälisen kaupan valiokunnan (INTA) puheenjohtaja Bernd Lange (S&D, Saksa).

Kansallinen valmistelu

Ulkoministeriö on valmistellut asiaa yhteistyössä muiden ministeriöiden sekä sidosryhmien kanssa.

E-jatkokirjettä käsiteltiin kauppapoliittisen jaoston (EU2) kirjallisessa menettelyssä 8.-12.5.2026.

Eduskuntakäsittely

Asetusehdotuksista annettiin kiiretilanteessa ensivaiheessa valtioneuvoston yhteensovitusjärjestelmässä käsitelty E-selvitys (E 79/2025 vp). Suuri valiokunta ja ulkoasiainvaliokunta kuuluivat ulkoministeriötä aiheesta. Ulkoasiainvaliokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Kauppapolitiikka kuuluu Euroopan unionin toiminnasta koskevan sopimuksen (SEUT) 207 artiklan (kauppapolitiikka) mukaan unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Asetusehdotukset kuuluvat kauppapolitiikan alaan ja siten unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Asetusten tultua hyväksytyksi ne tulisivat voimaan kansallisesti ilman eri toimenpiteitä.

Valtioneuvoston arvion mukaan asetukset eivät sisällä Ahvenanmaan toimivaltaan kuuluvia kysymyksiä. Suomen suhteet ulkovaltioihin ja niihin verrattavissa olevat asiat sekä toisaalta ulkomaankauppa ovat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 4 ja 42 sekä 12 kohdan nojalla valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia myös Ahvenanmaalla.

Taloudelliset vaikutukset

Yhdysvaltojen monet tullinkorotukset vuoden 2025 ja 2026 aikana ovat johtaneet siihen, että EU:sta vietävien tuotteiden tullitaso suurin piirtein kymmenkertaistunut aiemmasta. Tullitaso tulee nousemaan tästä vielä, sillä tähän saakka EU:n ja Suomen merkittäviä vientituotteita, kuten lääkkeitä, oli edelleen nollatullien piirissä ja Yhdysvallat on nostanut sittemmin myös näiden tuotteiden tulleja. Lisäksi Yhdysvallat muokkasi huhtikuussa teräs- ja alumiinitulleja, mutta Suomelle tärkeiden vientituotteiden, kuten monien koneiden ja laitteiden osalta, tullitaso nousi, jopa kaksin- tai kolminkertaistui. Toisaalta yritysten hallinnollinen taakka keventyi, kun tuotteen metalliosuutta tai alkuperää ei ole enää tullin määräytymisen perusteena.

Suomen viennin arvo Yhdysvaltoihin säilyi suurin piirtein ennallaan vuonna 2025 (Yhdysvaltojen tuontitilastojen perusteella), mutta tilastoista ei vielä voida tehdä johtopäätöksiä tullien pidempiaikaisista vaikutuksista Suomen vientiin tai talouteen.

EU:n tullinalennusten osalta komissio katsoo, että asetusehdotuksilla on rajallinen vaikutus unionin budjettiin menetettyjen tullitulojen muodossa. EU:n tuontitullit Yhdysvalloista peräisin oleville tuotteille ovat jo ennestään matalat.

Ensimmäisen asetusehdotuksen osalta komission arvion mukaan laskennallisesti menetettyt tullitulot ovat noin 3,6 miljardia euroa. Arvio on tehty vuoden 2024 kauppavirtojen perusteella. Tulee huomata, että kyseessä on laskennallinen arvio, sillä jäsenmailla on oikeus pidättää 25 %:ia tullituloista kompensationsa tullien keräämisestä.

Maataloustuotteiden osalta EU:n laskennallinen tullitulojen menetys olisi noin 230 miljoonaa euroa ja EU:n budjettivaikutus 172,5 miljoonaa euroa.

Mereneuvien osalta EU:n tullitulojen laskennallinen menetys olisi noin 63 miljoonaa euroa ja EU:n budjettivaikutus 47 miljoonaa euroa.

Teollisuustuotteiden osalta EU:n laskennallinen tullitulojen menetys olisi noin 4,6 miljardia euroa ja vaikutus EU:n budjettiin 3,4 miljardia euroa.

Toisen asetusehdotuksen osalta komissio toteaa, että hummeri ei ole EU:lle niin sanottu herkkä tuote, koska unioni on edelleen asetuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta huomattava nettotuojaja. Vuonna 2024 EU toi Yhdysvalloista näitä tuotteita noin 72 miljoonan euron arvosta, mikä vastaa 22 %:ia näiden tuotteiden unionin ulkopuolisesta kokonaistuonnista. Komission arvion mukaan asetusehdotuksen EU:n talousarvioon kohdistuva vaikutus olisi noin 7,5 miljoonaa euroa, ja tästä valmistetun/jalostetun hummerin osuus olisi noin 48 000 euroa.

Suomeen Yhdysvalloista tuotavien teollisuustuotteiden tullimaksut vastaavat arviolta noin 14 miljoonaa euroa, josta Suomen valtio saisi kantopalkkiona 25 %:ia. Näin ollen vaikutus valtion talousarvioon olisi noin 3,5 miljoonaa euroa. Arvion pohjana on käytetty vuoden 2024 kauppavirtoja.

Toisen asetuksen mukaisia hummerituotteita tuotiin vuonna 2024 Suomen noin 10 000 euron arvosta. Hummerituotteita koskevat tullit ovat olleet väliaikaisesti keskeytettyinä jo aiemmin. Näin ollen tällä ehdotuksella ei olisi vaikutuksia valtion talousarvioon.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

KOM (2025)471
KOM (2025)472

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Kristiina Kauppinen, UM/KPO-10, p. 0295 350 153 (laatija)
Ilkka Saarinen, UM/KPO-10 p. 0295 350 478
Tapio Rantanen, VNEUS

VAHVA-tunnus

EU/936/2025

Liitteet -

Viite -